



NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 42 (6310)

• Otrdien, 1992. gada 16. jūnijā

• Cena 2 rbl. (kioskos)

Preiļu pagasta Šoldru jaunsaimnieks Stanislavs Šņepsts dzīvo skaistā vietā. Viņa 27 hektārus lielā saimniecība atrodas mežu ielokos, pakalnos un lejās. 17 hektāri — aramzeme.

Ceļa malā kuplo rudzu lauks, mazliet tālāk iesēti lini. Ap mājām — vieta bietēm, ganībām. Pa zālo klājienu izkliedušas kādas govīs, jaunlopī, ari. Pie mājām tehnikas parks — traktors, kombains, inventārs.

Šņepsts, tāpat kā daudzi zemnieki, ražos pienu un gaļu. Tagad dienā pārdodot pa 50 litriem piena. Gaļa būs rudenī. Par galveno kavēkli savas saimniecības attīstībā jaunsaimnieks uzskata cenu nesabalansētību, jo lauksaimniecības produkcijas cenas, salīdzinot ar izmaksām, ir pārāk zemas.



• ATTĒLOS: jaunsaimnieks spriež, ka rudzi padevušies labi; biešu laukā Tekla Šņepste, Vineta, Andris un vedekla Anastasija.

J.ŠILICKA Foto



Un tomēr pērk...

«Novadnieks» jau informēja, ka «Lauktechnikas» tirdzniecības bāzē Rušonā var iegādāties traktorus, daļēji par tiem maksājot valūtā, daļēji — norēķinoties ar graudiem. Jānis Šņepsts, kurš pārstāv firmu, kas piedāvā šos traktorus, pastāstīja, ka no 250 spēkratiem palikuši nepārdoti vairs tikai kādi 30. Traktorus lielākoties nopirkuši Bauskas, Rīgas, Jelgavas un citu attālāku rajonu zemnieki. Kūtrākie pircēji (acīmredzot, arī nabadzīgākie) bijuši Latgales jaunsaimnieki, kuri aprūpē arī mazākas zemes platības. Vienīgi mūsu rajona zemnieki iegādājušies kādus 25 traktorus, bet Krāslavas, Daugavpils, Ludzas un citi tuvāki kaimiņi — tikai pa vienam.

Tātad, mūsu rajonā tomēr ir zemnieki, kuri spēj maksāt valūtā un jau šoruden par traktoru varēs atdot 50 tonnas graudu.

Jānis Šņepsts vēl informēja, ka tirdzniecības bāzē preces esot, bet pircēju gan pamaz. Piemēram, bāze varot piedāvāt 250 pļaujmašīnas. Tiesa, pļaujmašīnas vairs nemaksā 300 rubļus, bet gan 28 tūkstošus. Nupat zemnieku saimniecību vajadzībām saņemti trīskorpusu arklī.

Situācija izveidojusies tāda, ka paju sabiedrības, izņemot «Turību» un «Vārpu», vispār vairs neko nepērk, sacīja tirdzniecības bāzes priekšnieks. Acīmredzot, tās cerot iztikt vai arī izputēt ar to, kas ir. Arī zemniekiem tāpēc, ka viņi vēl joprojām nav saņēmuši naudu par pienu un gaļu, kļūvis problemātiski nopirkt vajadzīgo. Zemnieki tomēr knapina katru kapeiku, aizņemās, meklē aizdevumus un vajadzīgo pērk...

A.Ījina

CIENĪJAMIE LASĪTĀJI!

Atgādinām, ka tikai līdz 20. jūnijam jūs varat pasūtīt laikrakstu «Novadnieks» 1992. gada trešajam ceturksnim.

Parakstīšanās maksa (ar piegādi) vienam mēnesim 11,50 rubļi, trim mēnešiem 34,50 rubļi.

Dzīvo no kartotēkas

Vairums rajona paju sabiedrību šobrīd dzīvo no tā dēvētās kartotēkas, tas ir — tām nav naudas un faktiski tiek nemts bankas aizdevums. Piemēram, paju sabiedrība «Rožupe» jau paņēmusi 1 miljonu 529 tūkstošus rubļu, «Druva» — 1 miljonu 50 tūkstošus, «Nākotne» — 320 tūkstošus, «Gaisma» — 831 tūkstoši, «Rušona» — 162 tūkstošus rubļu.

Kā «Novadniekam» paskaidroja bankas darbiniece Daina Malnača, šāda kritiska situācija

paju sabiedrībās izveidojusies tāpēc, ka tām neieskaita naudu par nodoto pienu un gaļu. Vienai otrai paju sabiedrībai ik mēnesi tikai par pienu vien vajadzētu saņemt 500—600 tūkstošus rubļu, bet šīs piena naudas nav, un tas lielā mērā rada draudus paju sabiedrības pastāvēšanai, apgrūtina darba aīgu izmaksāšanu, nemaz nerunājot par saimnieciskajiem darījumiem.

A.VELDRE

Reģistrēšanās — obligāta

Preiļos jau vairākas nedēļas notiek iedzīvotāju reģistrācija. Tā sākusies arī Līvānos, Aglonas un Preiļu pagastos, sagatavošanas darbi pabeigti Saunas, Sīlūkaina un Vecvārkavas pagastos. Šajās dienās te tiks reģistrēti pirmie iedzīvotāji. Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistra veidošana radījusi ne mazums jautājumu, tāpēc «Novadnieks» aicināja uz sarunu Pilsonības un imigrācijas departamenta Preiļu nodaļas vadītāju P. UPENIEKU.

— *Lai gan presē bijis jau skaidrots, kādi dokumenti nepieciešami, ierodoties uz reģistrāciju, daudzi tomēr to vēl nezina...*

— Vispirms ir vajadzīgs dokuments, kas apliecina cilvēka personību, tas ir — pase, bērniem līdz 16 gadiem — dzimšanas apliecība. Bērni uz reģistrāciju var neierasties, viņu vietā pirmuzskaites veidlapu parakstīs vecāki. Precētajiem līdzī jāņem laulības apliecība, šķirtajiem — šķiršanās apliecība. Tiem, kuri Latvijā ieradusies pēc 1940. gada, vēl līdzī jāņem izraksts no darba grāmatiņas vai pati darba grāmatiņa, kas apliecina viņa pirmo ierašanās dienu. Jebkurš strādnieks darba grāmatiņu uz trim dienām pret parakstu var saņemt kadru daļā savā darba vietā.

— *Daļa mūsu lasītāju ļauj, vai uz reģistrāciju jāierodas allabēta kārtībā, kā bija reģistrācijas sākumā informēts «Novadniekā»?*

— Vēlams, taču mēs saprotam, ka cilvēki vasarā ir aizņemti ar darbiem, tāpēc stingri pie šī principa nepieturamies. Uz reģistrāciju var nākt jebkurš iedzīvotājs.

— *Daži ļauj, vai reģistrācijas laikā tiek piešķirta Latvijas pilsonībā?*

— Tam, kas ir Latvijas pilsonis, to nevar ne atņemt, ne piešķirt. Pārējiem pilsonību noteiks attiecīgs likums. Reģistra veidošanai ir pavisam cits mērķis — konstatēt tikai faktus, tas ir — uzskaitīt Latvijas Republikas iedzīvotājus.

— *Līvānieši nezina, kur atrodas reģistrācijas iecirknis...*

— Pilsētas valdes mājā.

— *Vai reģistrācija ir obligāta?*

— Jā, obligāta. Reģistrācijas laikā katram iedzīvotājam piešķir kodu, kurš tiks izmantots visā viņa turpmākajā dzīvē. Tāds pats kods būs viņa izglītības

dokumentā, autovadītāja apliecībā, slimības uzskaites kartiņā, krājkases grāmatiņā utt. Arī jauno Latvijas pasi, acimredzot, bez reģistrācijas atzīmes saņemt nevarēs. Visbeidzot — ir jānoskaidro tautas kopums pirms Saeimas vēlēšanām.

— *Bet kas notiks ar tiem, kuri uz reģistrāciju neieradīsies, vai, teiksim, sniegs reģistram nepatiesas ziņas?*

— Šī gada 7. aprīlī ir pieņemts Latvijas Republikas likums par papildinājumiem un grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā iedzīvotāju reģistrācijas jautājumos, kurā teikts: ja iedzīvotājs izvairās no reģistrācijas vai sniedz reģistram nepatiesas ziņas, viņu var sodīt ar naudas sodu no 1 līdz 3 tūkstošiem rubļu.

— *Vai arī turpmāk būs tikpat stingras prasības?*

— Jā. Latvija nav imigrācijas zeme. Mums pašiem pietiek savu barbaroku, pat vairāk — sācies bezdarbs. Tāpēc cilvēku ierašanās Latvijā tiks stingri kontrolēta un regulēta. Milzīga bezdarbnieku armija mūsu valsti nav vajadzīga.

— *Kāda šobrīd ir cilvēku aktivitāte? Kad domājat reģistrāciju pabeigt?*

— Cilvēku atsauce varētu būt lielāka. Daži aizbildinās, ka nevar darba laikā atnākt uz reģistrācijas iecirkni. Domāju, ka to var nokārtot ar darba devēju.

Kas attiecas uz reģistra veidošanas pabeigšanu, tad te jāizšķir divas lietas. Redziet — cilvēki dzims, kā arī, lai cik tas bēdīgi nebūtu, mirs, krās naudu, precēsies un šķirsies... Šīs un vēl citas ziņas būs jāfiksē arī iedzīvotāju reģistrā. Tas, kas notiek pašlaik, ir reģistra veidošanas pats sākums, iedzīvotāju pirmuzskaitē. Tā mums jāpabeidz līdz rudenim.

Par augu valsts produktu importu

Visos Latvijas Republikas pagastos un daudzās apdzīvotās vietās ir konstatēti karantīnas objekti (kartupeļu lapgrauzis, kartupeļu nematode un vēzis) perēkļi. Savukārt citās valstīs ir sastopami karantīnas objekti (austrumu tinējs, augļu koku bakteriālā iedega, vija u.c.), kas mūsu republikā nav konstatēti.

Visu veidu augu valsts produkcijas importam, lai juridiskās personas (valsts iestādes, uzņēmumi, firmas, biedrības u.c.) varētu veikt tirdzniecības un bārtēra darījumus ar citām valstīm, ir nepieciešams saņemt importa karantīnas atļauju, kas reglamentē karantīnas kontrolējamās augu valsts produkcijas ieviešanas un izmantošanas noteikumus.

Saskaņā ar starptautiskajiem karantīnas noteikumiem augu valsts produkci-

jas izvešana ārpus Latvijas Republikas notiek pēc fitosanitārajiem sertifikātiem, kuri kravas īpašniekiem tiek izdoti pēc kravas apskates, ekspetižu rezultātiem un citas nepieciešamās informācijas noskaidrošanas.

Lai novērstu transporta dīkstāves muitas punktus un pēc konsultācijām augu valsts produkcijas importa un eksporta jautājumos, savlaicīgi jāgriežas Daugavpils starprajonu augu karantīnas punktā. Adrese: Daugavpils, Šaurā iela 18. tālr. 40355, vai arī Valsts augu aizsardzības stacijas karantīnas nodaļā. Adrese: Rīga, I Ganību dambis 17, tālr. 323676, 323622, 323673.

D.Gailītis,
Daugavpils starprajonu augu karantīnas punkta inspektors

ZIŅAS

• Ja līdzšinējie cenu paaugstinājumi tautā tika uzņemti samērā mierīgi un saprotoši, sak, tā vajag, ejot uz tirgus ekonomiku, tad kārtējā piena un tā produktu cenu palielināšanās daudz radījusi bažas par izdzīvošanu. Pēdējās dienās «Novadniekam» cilvēki ir zvanijuši un prasījuši: «Ko darīt? Varbūt iet zagt, varbūt sākt ubagot? Un ko par to domā valdība?» Ko par to domā valdība, «Novadnieks» nezina, taču varam informēt, kā kārtējo cenu paaugstinājumu pienam un tā produktiem izskaidro Preiļu siera rūpnīcas direktors V.Solovjovs.

Viņš sacīja: «Sakarā ar piena iepirkuma cenas palielināšanos no 6 līdz 8 rubļiem par kilogramu, paaugstinājušās arī tā produktu cenas. Pašlaik siera rūpnīca biežpienu tirgotājiem piegādā par 22 rubļiem 40 kapeikām kilogramā. Protams, veikalos klāt nāk tirdzniecības pieņemums. «Čedera» cena no 75 rubļiem pieaugusi līdz 137 rubļiem 30 kapeikām, bet uzņēmums pagaidām tirgotājiem to pārdod pat par 100 rubļiem. Sviesta kilograms patlaban izmaksā 177 rubļus 80 kapeikas. Tomēr tirdzniecības organizācijas vēl sviestu saņem par 145 rubļiem».

Vēl rūpnīcas direktors pastāstīja, ka svietava iestādēm un uzņēmumiem sviestu neierobežotā daudzumā pārdodot bez tirdzniecības pieņemuma, un tas līdz ar to maksā lētāk nekā veikalā.

• Kā iegūt papildus apgrozījuma līdzekļus, ja valsts kredītu vairs nedod? Par to kārtējā sēdē spriedusi patērētāju biedrību savienības valde. Analizēti arī aizvadīto mēnešu darba rezultāti. Valdes locekļi ierosinājuši (tā tuvākā laikā būs viela pārdomām rajona patērētāju kooperācijas biedriem) no 500 līdz 1000 rubļiem palielināt biedru naudas, tādējādi iegūstot līdzekļus preču iegādei. Savukārt paju biedri saņemšot lielākas dividendes.

Saspringta situācija veidojas maizes cepšanā un piegādē. Faktiski visa peļņa, ko dod ražošana, aiziet transporta izdevumiem. Valdes sēdē izskatēja priekšlikums (šoreiz tas netika akceptēts) maizi veikalos piegādāt ik pārdienas. Taču tas var radīt problēmas gan pašiem ražotājiem, gan patērētājiem.

• Ka tirdzniecība tagad precēm var neierobežotu pieņemumu, apstiprināts kumu. Tautā, kā šo iespēju izmanto rajona patērētāju biedrību savienība, tās valdes priekšsēdētājs L.Šustovs «Novadniekam» pastāstīja, ka šobrīd tirdzniecību vairāk interesējot preču realizācija. Ja uzlikt vēl lielāku pieņemumu, vēl vairāk samazinātos iedzīvotāju pirkstspēja. Vienīgais, kur šo iespēju izmantojot, — cenu noapaļošani, lai kaut daļēji tiktu valā no kapeiku deficīta. Kā informēja L.Šustovs, lielāks pieņemums būšot tikai augsta pieprasījuma precēm. Pēdējā laikā tirdzniecība cenas pat pazeminot, un arī līdz šim ne vienmēr likusi maksimāli atļautos 25 procentus. Lai precēm pazeminātu cenas un tādējādi tās izpārdotu, jau esot izlietoti 140 tūkstoši rubļu, sacīja L.Šustovs.

• Ja Preiļu pilsētas individuālo namu īpašnieki, kuriem mājas uzbūvētas uz pilsētas vai bijušo īpašnieku zemes, tikpat kūtri kā līdz šim rakstīs iesniegumus par piemājas zemes (līdz 12 simtdaļām hektāra) nodošanu savā privātpašumā, tad viens otrs vispār var palikt bez zemes.

◆ Latvija pasaules ceļos

SALNA PAŠĀ VASARAS VIDŪ

Melnā diena. Tā varētu nosaukt 1940. gada 17. jūniju, kad toreizējās PSRS karaspēks okupēja Latviju. Desmit mēnešus pirms tam Maskavā bija parakstīts Molotova—Ribentropa pakts, kas pavēra ceļu Baltijas valstu okupācijai, bet kopš 1939. gada oktobra Latvijā, Lietuvā un Igaunijā jau bija izvietoti padomju karaspēka kontingenti — bāzes.

Šo karaspēka kontingentu klātbūtne, protams, jūtami ierobežoja Baltijas valstu suverenitāti, jo tās vairs nebija pilntiesīgas saimnieces savā nacionālajā teritorijā. Tomēr nav pamata reizēm sastopamajam apgalvojumam, ka Baltija pēc 1939. gada oktobra jau faktiski bijusi PSRS protektorāts. Padomju bāzes bija nepatīkams, taču pieciešams traucēklis, jo par savu iekšējo un ārējo politiku Latvija un abas tās kaimiņvalstis aizvien vēl lema patstāvīgi, nevis pildīja Maskavas direktīvas.

Vairāk nekā 90 procenti Latvijas pilsoņu Saeimas vēlēšanās līdz 1934. gadam balsoja par partijām un grupām, kas neparprotami iestājās par Latvijas neatkarības saglabāšanu un nostiprināšanu. K.Ulmaņa autoritārās iekārtas laikā, kad godā tika celts viss latviskais, tauta vēl vairāk saliedējās gatavībā aizstāvēt savu uzplaukušo valsti pret agresīvajām lielvarām, kas plānoja jaunu pasaules mēroga slaktiņu. Tādēļ nav nekāda pamata sarkanās propagandas viltus apgalvojumiem, ka Latvijas tauta 1940. gada jūlija vēlēšanās esot nobalsojusi par savas valsts likvidēšanu.

Teiktais gan neizslēdz faktu, ka skaitliski nelielās Latvijas komunistiskās partijas aģitatoriem dažreiz izdevās izmantot savtīgiem nolūkiem daļā inteliģences pastāvošo neapmierinātību ar nedemokrātisko iekārtu, kā arī kurnēšanu strādnieku vidē pret kara apstākļu uzspiestajiem ne visai populārajiem valdības ekonomiskajiem apstākļiem. 1940. gada jūnijā pārmaiņas apsvēca daļa mazākumtautību, īpaši krievi un ebreji, kuri ticēja, ka ir ieguvuši ne vien aizsardzību pret Hitlera plāniem sagrābt Baltiju, bet arī nodrošinājušies pret latviešu tieksmēm beidzot būt saimniekiem savā zemē.

Latvijas oficiālā prese, baidoties nokaitināt «lielo kaimiņu», par Padomju Savienību agrākajos gados bija rakstījusi diezgan maz un un visai piesardzīgi. Boļševisma zvērību patiesie apjomi latviešu tautai faktiski nebija zināmi. Arī latviešu komunisti, aktīvi piedalīdamies tēvzemes okupācijā un aneksijā, ne vienmēr to darīja nelietības dēļ. Bija taču solīts, ka Latvijā būs tāda iekārta, «kur valdīs taisnība un darbs», un viens otrs tam arī ticēja.

Un tomēr — pat vēl pilnībā neapjaušot uzbrukušās nelaiemes smagumu, gan armija, gan arī tauta kopumā bija gatavas aizstāvēt tēvzemi un gaidīja attiecīgu pavēli. Prezidents K.Ulmanis šādu pavēli

nedeļa. Arī Ulmaņa valdībai opozicionārās aprindas neaicināja uz pretošanos. Latvijā, tāpat kā Lietuvā un Igaunijā sarkanās armijas daļas ienāca praktiski bez jebkādiem kavēkliem.

Ir skaidrs, ka skaitliski nelielā un diezgan vāji bruņotā Latvijas armija, neraugoties uz tās kareivju un virsnieku cīņas sparu un labo militāro sagatavotību, nebūtu spējīga kaut cik nopietni pretoties milzīgajam pārspēkam. 15. jūnijā jau bija okupēta Lietuva, padomju kara flote bloķēja Latvijas jūras robežas — valsts bija ielenkta gandrīz no visām pusēm, bet tās teritorijā atradās agresora valsts kara bāzes.

Pēc britu militāro speciālistu tālaka aprēķiniem, Latvijā 1940. gada 17. jūnijā ienāca 200 tūkstošu vīru liela okupācijas armija, ko atbalstīja 100 tanku un 500 lidmašīnu. Tomēr savās Vorošilovskas (Stavropoles) cietumā rakstītājās liecībās K.Ulmanis apgalvoja, ka Latvijas armija būtu cīnījusies arī šādos apstākļos — ja vien būtu cerība kaut vai uz Vācijas atbalstu (Francija tolaik jau bija sagrauta, Anglijā kuru katru brīdi varēja iebrukt vācu armija, bet Amerikas Savienotās Valstis bija pārāk tālu un nemaz nevēlējās iejaukties Eiropas lietās). Taču Rietumu frontē aizņemtā Vācija negribēja priekšlaicīgi bojāt attiecības ar PSRS, tāpēc paziņoja, ka neiejauksies notikumos un neļaus pāriet savu robežu ne vien Baltijas valstu armiju karavīriem, bet arī civilajiem bēgļiem no šim valstīm (Lietuvas prezidenta A.Smetonas un viņa pavadoņu bēgšanas pāri Vācijas robežai bija izņēmuma gadījums).

Dokumenti un laikabiedru atmiņas liecina, ka prezidents K.Ulmanis ir cerējis — nepretošanās gadījumā komunistu represijas skars mazāk cilvēku, turpretī pēc pretošanās apspiešanas tiktu pakļauti represijām gan valsts bruņotie spēki, gan militārpersonu ģimenes locekļi, gan arī tūkstošiem citu nevainīgu cilvēku (atcerēsimies, kāda mēroga represijas tika izvērstas okupētās Polijas austrumos pēc poļu armijas sagrāves). Bez tam K.Ulmanis cerēja, ka starp Vāciju un Padomju Savienību ar laiku uzliesmos konflikts, kura rezultātā okupētās Baltijas valstis varētu atgūt neatkarību. Prezidents bija pārliecināts, ka nevis militārs spēks, bet tautas apziņa par neatkarīgās valsts laikā gūtajiem panākumiem saimniecībā un kultūrā ir drošākā ķīla šīs valsts atjaunošanai nākotnē.

Pieņemot savu pārcilvēciski smago lēmumu un pavēlot visiem palikt savās vietās, K.Ulmanis liktenīgajās 1940. gada jūnija dienās tikai aptuveni nojauta 1941. gada 14. un 22. jūnija tuvošanos. Taču viņš, šķiet, jau toreiz nešaubīgi ticēja, ka 1939. gada 23. augustu agri vai vēl nomainīs 1991. gada 21. augusts...

Elmārs Pelkaus,
vēsturnieks (LETA)

◆ Tepat Latgalē

Uz ārzemēm — ar PSRS rubļiem

31. maijā šogad spēkā stājies jauns vilcienu saliksmes saraksts. Ar ātrvilcieniem no Daugavpils un Rēzeknes ik dienas var doties uz Sanktpēterburgu, Varšavu, Berlīni, Ļovvu, Maskavu, Viļņu, vietējie vilcieni savieno mūs ar Viļņu, Šauļiem, Rīgu un citām pilsētām, bet no Daugavpils dzelzceļa stacijas ir vēl arī piepilsētas vilcieni uz Krāslavu, Rēzekni, Krustpili un Robežniekiem. Latvijas teritorijā der PSRS un Latvijas rubļi, bet ja vēlas šķērsot robežu, tālāk biļete jāpērk par PSRS rubļiem. Vairs nav Bigosovas — Rīgas un Daugavpils — Abrenes vilcienu, ko izmantoja pasažieri arī Aglonas un Līvānu stacijās, bet gan Indra — Rīga un Daugavpils — Kārsava. Piemēram, ar Indras vilcienu no Līvāniem Rīgā iebruksim pulksten 10.10.

Būs bargā ziema

Preiļu, Krāslavas un Jēkabpils rajonu vadītāji Daugavpilī tikšanās reizē ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes pašvaldības orgānu un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētāju J.Škaparu sprieda par apgādi ar kurināmo, apsprieda viesu izleikto un parlamentā cīlāto ideju par Jūrmalas sanatoriju pārdošanu, lai iegādātos kurināmo. Runājot par savām problēmām, rajonu vadītāji izvirzīja prasību pēc papildus finansēšanas, pašvaldību tiesību paplašināšanas privatizācijas jautājumos, to attiecinot arī uz katlu mājām. Apkures sezonas sākumā tās paliek bez saimniekiem. Šos un citus priekšlikumus fiksēja vēstulē republikas parlamentam.

Dziedāja māsiņas, dejoja bāleliņi

Sestdien, 13. jūnijā Krāslavā tika rīkoti plaši Tautas mākslas svētki ar koncertiem, keramikas un ziedu izstādēm, nakts koncertu pilsētas laukumā, balli ar dziedāšanu un dancošanu jaunajā deju laukumā, sagaidot saules lēktu, un visa tā kopīgais nosaukums bija «Dziedi, dziedī, tu māsiņa, dancojiet, bāleliņi!» Nebija palikušas malā no izdevības taisīt labu biznesu arī tirdzniecības organizācijas, individuālie uzņēmēji. Svētkus ar līdzdalību kuplināja pazīstamie pašdarbības kolektīvi no Dagdas, Aulejas, Izvaltas, Andrupenes un citiem pagastiem.

Glāba stiprs organisms

Pirms kāda laika arī Preiļus sasniedza ziņa, ka Rēzeknē noindēti vairāki cilvēki, kuri kādā zināmā brūzī iegādājušies kandžu un to lietojuši. Izrādās, ka tā nav bauma. Atsaucoties uz centrālās slimnīcas terapijas nodaļas ārstu Kovaļevski, laikraksts «Rēzeknes Vēstis» apstiprina šo faktu. Miruši četri cilvēki, tajā skaitā tēvs un dēls, vienu izdevies glābt — izturējies stiprais organisms.

LATGALES DEJU SVĒTKUS GAIDOT



Visu skolas laiku nodancoju

Latgales Deju svētkos 21. jūnijā piedalīsies četri Preiļu 1. vidusskolas deju kolektīvi. Slāstām par Gaidas Ivanovas vadīto 9.—10. klašu deju kopu. Lielākais vairums dejo no pirmās klasītes: Inese Pastare, Agnese Erte, Valdis Kudiņš, Raimonds Gribusts, Juris Noviks un Renārs Reiniks.

Skolēni ir dejojuši Latgales Deju svētkos Daugavpilī, 6. Skolēnu deju svētkos Rīgā, ciemojušies Igaunijā. Kolektīvs plaši koncertē rajonā, atsaucīgi piedalās labdarības pasākumos. Patīk jautrās un dzīvespriecīgās raksturdejas. Sobrīd ar azartu dejo Sarmas Freibergas «Trako polku» un Agra Bergmaņa «Solījos reiz tava būt».

Liepājas Pedagoģiskā institūta absolvente Gaida Ivanova ir skolotāja jaunākajās klasēs, bet brīvajā laikā bez jau minētā kolektīva vada vēl divus: 1. klašu un 5. klašu. Saviem dejojājiem viņa vēl:

— Dejā izpaužas tautas dvēsele, paražas, raksturs. Gribētos, lai mani dejojāji mācētu atklāt gan dejas raksturu, gan arī savu personību dejā.

Deja tuvina cilvēkus. Tā rada skaļi neizkliegtu saprašanos. Saprašanos starp pašiem un deju. Gribētos, lai viņi justu, ka dejojšana ir kaut kas vairāk nekā visiem kopīgi izpildīts polkas solis. Tā jau ir kāda neatņemama daļa viņu dzīvē.

Vēl es gribētu maniem dejojājiem teikt, ka viņi nemaz nezina, cik viņi ir skaisti, kad uzvelk latviešu tautas tērpi, kad dejo!

V. Romanovskis

ĪSI PAR SVĒTKIEM

◆ *Latgales deju svētkos Preiļos 21. jūnijā savu līdzdalību ir pieteikuši 47 kolektīvi, tajā skaitā — 10 no mūsu rajona.*

◆ *Aktieris Romualds Ancāns jaunā lomā — cerībā nolūkot skaistākās Latgales meitenes.*

◆ *Būs loterija. Pat veselas divas. Viena — uz ieejas biļetēm. Atgādīnām: ieejas maksa pieaugušajiem 25 rubļi un bērniem — 5. Šeit varēs vinnēt varbūt pat velosipēdu. Otra loterija uz vietas.*

◆ *Paredzēta plaša rūpniecības un pārtikas preču tirdzniecība parka lielajā auzē.*

◆ *Svētku koncerta programmā Latgales dejas. Tās veidojuši plaši pazīstami horeogrāfi Rita Spalva, Ernests Spičs, Sarma Freiberga, Elmārs Belinskis, Jānis Butkevičs un citi.*

◆ *Pēc jaunākajām atziņām 21. jūnijs ir Vasaras saulgrieži jeb Līgo svētki. Jāņi — mūsu dižākie svētki. Visa pasaule atrodas kustībā. Plaukst un zied. Šo kosmisko enerģijas aktivitāti izjūt arī cilvēks. Un tādēļ — zaļumballe. Spēlēs «Jūlijs».*

Aglonā ir ģimnāzija!

Ar Izglītības ministrijas lēmumu Aglonas internātskolai ir piešķirts ģimnāzijas statuss. Skolas direktors, pedagogi un skolēni sasnieguši savu sen loloto mēķi, — Aglonā atkal atjaunota ģimnāzija, kas šeit pastāvēja līdz 1956. gadam. Uz «Novadnieka» jautājumu, vai Aglonas ģimnāzija būs klasiska, humanitāra, reālā vai praktiskā ģimnāzija, kādas pastāvēja pirmskara Latvijā, skolā atbildēja, ka Aglonas ģimnāzija būs ar diviem — humanitāro un eksakto novirzienu.

Lieki piebilst, ka sengaidītā vēsts skolā izraisījusi lielu prieku. Turpinās jaunu audzēkņu uzņemšana.

L.SILA

■ Republikas lauku sporta spēles Basketbolisti uz finālu netiek, vieglatlētiem — pirmā zelta medaļa

Lauku sporta spēlēs priekšsacīkstes aizvadījuši basketbolisti.

Jelgavā mūsu vīri līdzīgā spēlē piekāpās augstākās līgas komandai LLU studentiem — 57:69. Trešajā vietā palika spēcīgā Jelgavas rajona komanda.

Sievietes sacentās Preiļos, un atkal mūsu komandai ceļu uz finālu aizšķērsoja LLU studentes. Spēlē par pirmo vietu zonā, kas deva tiesības uz vienīgo ceļazīmi uz finālu Ludzā, mūsu komanda visu laiku atradās vadībā, brižiem pat ar 15 punktu pārsvaru, taču studenšu trīspunktu metiens dažas sekundes pirms spēles beigām pārvilka svītru šim cerībam. LLU komanda uzvarēja ar 79:78. Trešajā vietā — Bauskas komanda, kurā spēlēja arī TTT dublieru komandas dalībniece. Mūsējās pārliecinoši uzvarēja baušķenietes — 94:74.

Abas spēles veiksmīgi aizvadīja Irina Mihaiļuka, izdarot katrā spēlē pa 6 veiksmīgiem tālmetieniem un spēlē ar Bausku gūstot 49 punktus (!). Otrajā spēlē teicami cīnījās arī Ieva Skangale, kura guva 28 punktus.

Tāpat mūsu komandas, kurās spēlēja trenera N. Romāņenko audzēkņi — Iivānieši, ieņēma zonās dalītās 5.—8. vietas, tomēr dodot rajonam krietnu ieguldījumu kopvērtējumā.

Veiksmīgi startējuši vieglatlēti. Ogrē notika republikas un vienlaikus arī lauku sporta spēļu sacensības maratonā un 50 kilometru soļošanā. Pirmo vietu un gan republikas, gan arī sporta spēļu čempiona titulu izcīnīja galēnietis Normunds Ivzāns, 50 kilometru distanci veicot 4 st. 26:57 (olimpiskās izlases kandidāts M. Liepiņš izstājās). Maratona distanci varonīgi veica Aivars Žugris un Ivars Gurgāns, arī dodot savu ieguldījumu kopvērtējumā.

A. Pošeika,
rajona sporta iestāžu
koordinators

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

OTRDIENA, 16. JŪNIJS

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Temīdas svaros. 19.00 Arēna. 19.25 Vizīte. 19.50 Lūdzu vārdu! 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.15 Austrumu robeža. Dok. filma. 22.55 A.Šnitke. Rekviēms. 23.40 Ziņas.

LATVIJAS TV II

17.00 CNN ziņas. 18.00 Ziņas.

OSTANKINAS TV

18.15 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 19.00 Ikdiena. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Cilpā. Mākslas filma. 1. sērija. 21.45 Pieci apli. 22.15 Vakars Lužņikos. 23.00 Ziņas.

KRIEVIJAS TV

TREŠDIENA,

LATVIJAS TV I

9.00 Vizīte. 9.25 Temīdas svaros. 18.00 Ziņas. 18.15 Koncerts. 18.45 Brīvais mikrofons. 19.40 Līdz Barselonai vēl... 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Mākslas pasaulē. 22.15 Līc. Sezonas noslēgums. 23.35 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

17.00 CNN ziņas. 18.00 Ziņas.

OSTANKINAS TV

18.15 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.35 Cilpā. Mākslas filma. 2. sērija. 21.40 Tikšanās Mārupes ielā. 22.05 Apstājies, ieklausies! Dok. filma. 22.20 40 minūtes kopā ar itāļu psihologu Antonio

CETURTDIENA, 18. JŪNIJS

LATVIJAS TV I

9.00 Savai zemītei. 9.45 Mākslas pasaulē. 18.00 Ziņas. 18.15 Koncerts. 18.25 Ievads biznesā. 19.00 Raidījums pedagogiem. 19.30 Zaļais ceļš. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Maestro. Mākslas filma. 22.05 Programma X. 23.35 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

17.00 CNN ziņas.

OSTANKINAS TV

18.00 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 18.40 Kinopanorāma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.35 Par VII jauno estrādes dziedātāju konkursu Jalta-92. 21.00 Futbols. Skotijas izlase - NVS izlase. 23.00 Ziņas.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Futbols. Francijas izlase - Dānijas izlase. 9.55

PIEKTDIENA,

LATVIJAS TV I

9.00 Ievads biznesā. 9.35 Pēc zvana. 10.05 Zaļais ceļš. 18.00 Ziņas. 18.15 Sports un sports. 19.00 Kulldīga. Dok. filma. 19.10 Globuss. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Manas paaudzes

15.00 Ziņas bērniem. 15.15

Mult. filma. 15.25 Bērnu sapņi. Mākslas filma. 6. sērija. 15.45 Studija Rost. 16.15 Plašums plus. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Pastāvīgais modelis-2. 17.45 Parlamenta vēstnesis. 18.00 Mūsu ekspertīze. 1. daļa. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Dienvidslāvijas variants. Brīdīnājums. 1. filma. 20.20 Sporta pasaule firmas Gilette skatījumā. 20.50 Kriminālvēstis. 21.05 Dienvidslāvijas variants. Horvātija. Sāpes un cerības. 2. filma. 22.00 Vēstis. 22.20 Sporta karuselis. 22.35 Viktors Cojs.

17. JŪNIJS

Menegetti. 23.00 Ziņas.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Vaļasbrīdis. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Ziņas bērniem. 15.15 Feju rudens dāvana. Mākslas filma. 16.25 Kristīgā programma. 16.55 Informatīvi komerciāla programma. 17.10 Tālie Austrumi. 17.55 Mūsu ekspertīze. 2. daļa. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 TV spēle Logo. 20.00 Mākslas festivālu Ielūdž Sarkanaus laukumus sagaidot. 20.30 Krievijas Federācijas AP sesijā. 21.00 Futbols. Zviedrijas izlase - Anglijas izlase. 23.15 Retro. M.Kristajnska.

18. JŪNIJS

Vaļasbrīdis. 10.10 Uz A.Karalova jautājumiem atbild Černobīļas AES bijušais direktors V.Brjuhanovs. 11.05 Dokumentālā panorāma. 11.20 Mazas pilsētas lielas problēmas. 12.40 Zemniecības jautājumi. 13.00 Vēstis. 15.00 Ziņas bērniem. 15.15 Krievijas enciklopēdija. I.Gončarovs. 16.00 Uzņēmējdarbība un tradīcijas. 16.15 Menedžeru skola. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Krievija un pasaule. 17.30 Parlamenta vēstnesis. 17.45 Kungi - biedri. 18.00 Piektais ritenis. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Speciālās komercvēstnesis. 19.40 Piektais ritenis. 20.15 Hrono. 20.40 Bez retušas. 22.00 Vēstis. 22.20 Programma Eks. 22.30 Krievijas Federācijas AP sesijā. 23.00 Sanktpēterburgas balets. 23.45 Futbols. Holandes izlase - Vācijas izlase.

19. JŪNIJS

režisori. Jurijs Rijnieks. 22.15 M.Frišs. Biogrāfija. TV iestudējums.

LATVIJAS TV II

17.00 CNN ziņas. 18.00 Ziņas. 18.10 Mult. filma.

OSTANKINAS TV

18.25 Kas ir kopā ar mums? 18.45 Lennebergas Emils. Māk-

slas filma. 10. sērija. 19.10 Festivāls Sieviete teātri. Norautā poga. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Skatiens un citas programmas piedāvā. 0.15 Videodroms. 0.45 Gaidīsim, atgriezies... Mākslas filma.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Futbols. Skotijas izlase - NVS izlase. 9.55 Vaļasbrīdis. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00

SESTDIENA,

LATVIJAS TV I

17.45 Ziņas. 18.00 Futbols. RAF - Rīgas Torpedo. 18.45 Walket. Tikšanās ar satelīttelevīzijas speciālistu V.Ketneru. 19.15 Koncerts. 19.35 Fotogrāfija. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Latgales keramiķi. 21.40 Umurkumurs. 22.00 Katru sestdienu Tonis. 22.15 Labvakar!

OSTANKINAS TV

14.00 Ziņas. 14.25 Veiksme. 15.20 Dzīvnieku pasaule. 16.20 Sarkana kvadrāts. 17.00 Mult. filma. 17.10 I.Gončarovs. Parasts notikums. Maskavas teātra Sovremennik izrāde. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Kas? Kur? Kad? 21.40 Mākslas filma no kriminālseriāla Šedevru mednieki. 22.40 Vakara albums. 23.00 Ziņas. 23.20 V.Coja 30. dzimšanas dienas velnītu koncerts. 1.40

SVĒTDIENA,

LATVIJAS TV I

8.45 Kristīgā pasaule. 9.00 Programma nedzirdīgajiem. 9.20 I.Kalniņa mūzika Turaidas rozes izpildījumā. 10.00 Karumnieks. 10.15 Skaistumam un veselībai. 10.45 A.Milks. Vinnijs Pūks. Liepājas teātra izrāde. 12.55 Skabargas rīta pielikums. 13.10 Motosacikstes Latvijas balva-92. 13.30 Blēžu parāde. Mākslas filma. 4 sērija. 14.10 Es ticu... 14.40 Deutsche Welle programma. 15.10 Motosacikstes Latvijas balva-92. 15.30 Ugunssardzē. 15.50 Zemgales novada Dziesmu diena. 16.50 Motosacikstes Latvijas balva-92. 17.05 Soli pa solim. 17.30 Latvijas reģionālās TV piedāvā... 18.00 TDA Teiksma un koklētāju ansamblis Teiksma. 18.45 Abpus šimbrīžam. 19.15 Skabarga. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Būsim pazīstami-10! 22.25 Melodijas no K.Cellerā operetes Putnu pārdevējs.

OSTANKINAS TV

8.20 Rīta agrumā. 9.00 Viss iespējams. 9.30 Rīta zvaigzne. 10.20 Palidzi sev pats. 10.50 Dok. filma. 11.50 Maratons - 15. 12.30 KIV-1 un France International programma. 13.00 Dok. filma. 13.30 Marks un Sofija. Mākslas filma. 4. filma. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tie-

Ziņas bērniem. 15.15 Pirmais puslaiks. 15.30 Galvenais šeit esmu es. 16.15 Plašums plus. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Pastāvīgais modelis-3. 17.45 Trešts M. 18.00 Baltā vārna. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Spoguļis. Mākslas filma. 22.00 Vēstis. 22.20 Sporta karuselis. 22.35 K-2 piedāvā... 23.25 Krievijas Federācijas AP sesijā.

20. JŪNIJS

Žigolo un Žigoleta. TV īsfilma.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.20 Avoti. 8.00 Basketbola apskats. NBA. 8.30 Programma 03. 9.00 Krievu video. Izvēle ir notikusi. 9.30 Dok. filma. 10.00 Plus vienpadsmit. 11.15 Kā mēs dzīvosim? 12.00 Monologi ar televīziju. Satūriķis Ļevs Novoženovs. 12.30 Burda Moden piedāvā... 13.00 Vēstis. 13.20 Kreiļi. Mākslas filma. 14.45 Līd Brodvejai. 15.30 Dokumentālā panorāma. 16.25 Piligrims. 17.10 Kolekte. 17.45 Ekspocentrs piedāvā... 17.55 Parlamenta vēstnesis. 18.10 Sergeja Jurska monologi. 2. daļa. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Mūzika pepsi stilā. 20.30 Pie zilās jūras. Mākslas filma. 22.00 Vēstis. 22.20 Krievijas Federācijas AP sesijā. 22.50 Izklaidējoša programma.

21. JŪNIJS

Šajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Pasaules tautu pasakas. 15.55 P.Čaikovska I starptautiskā jaunatnes konkursa dienasgrāmata. 16.15 Panorāma. 16.55 V.Disnejs piedāvā... 17.45 Ziņas. 18.00 TV locis. 18.15 Muzikāla programma. 19.00 Endhauzas noslēpums. Mākslas filma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sports nedēļas nogalē. 22.00 Ievairtās zemes atbals. 23.00 Ziņ. 23.25 Starptautiskā mūzikas diena. 0.55 Rute. Mākslas filma.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.20 Zelta piesis. 7.50 Atzišanās mīlestībā. 8.05 Paralelās pasaules. 8.50 Gribat - ticiet... 9.20 Pasaules pilsoņi. 10.05 Grāmatu grāmata. Mult. filma. 17. sērija. 10.30 Re, kur viņi... 11.00 Disnejlandas parks Parīzē. 12.00 Amerikas krievi par Krievijas ekonomisko politiku. 12.30 Viens otram preī. 13.00 Vēstis. 13.20 Labdarības koncerts. 14.20 Vienība. Mākslas filma. 15.55 Dzīvnieku pasaulē. 16.55 NBA čempionāts basketbolā. 17.55 Meistari. Vladimir Aškenazi. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Santabarbara. Mākslas filma. 54. sērija. 20.20 Meistari. Mihails Barišņikovs. 21.00 Eiropas meistarsacikstes futbolā. 23.45 Roka kafejnīca.

Ciešāk savilkt bikšu siksnu?!

Par dumpīgajiem lauciniekiem tagad raksta un runā daudz. Īpaši par to, ka viņi ar zemniekam raksturīgu atklātumu protestē pret valdības politiku un vērs tās uzmanību uz to, ka šobrīd krasi samazinās lopkopības produkcijas ražošana, ka turpmāk tas var izvērsties pat par katastrofu. Lauksaimnieki pieprasa, lai valdība veiktu radikālas izmaiņas finansu un banku sistēmā, kā arī pārtikas preču tirdzniecībā, jo pašreizējā sarežģītajā ekonomiskajā un politiskajā situācijā pats svarīgākais ir nodrošināt iedzīvotājus ar pārtiku un tās cenai jāatbilst pirkspējai.

Lauksaimniecības ministrs D.Ģeģers, izsakot savu viedokli par stāvokli lauksaimniecībā un prognozējot iedzīvotāju turpmāko apgādi ar pārtiku, nav noskaņots optimistiski. Tālab tapusi vēstule Augstākās Padomes priekšsēdētājam A.Gorbunovam un Ministru Padomes priekšsēdētājam I.Godmanim.

Ministrs brīdina, ka normālam, fizioloģiski pamatotam kopējam graudu patēriņam republikā jābūt 2,7 miljoni tonnu, bet pat visoptimālākās prognozes rādīt, ka šogad to kopievākums nepārsniegs 1,7 miljonus.

Prognozējama lopkopības produkcijas nodrošinājums ar katru gadu samazinās. 1990. gadā vienam iedzīvotājam sanāca 454 kilogrami piena un tā produktu, 1991. gadā — 427 kilogrami, bet 1993. gadā (ja neiepirks spēkbarību) būs vairs tikai 420 kilogrami. Ar gaļas produkciju situācija analoga un, varbūt, pat kritiskāka. 1990. gadā vienam republikas iedzīvotājam vidēji bija 73 kilogrami gaļas, 1991. — 66 kilogrami, bet 1993. gadā būs tikai 55 kilogrami. Vienam iedzīvotājam mēnesī sanāksot tikai 2 vai pat 1 ola.

Problēmu ir daudz. Sarūk ražošana kopsaimniecībās, bet nopietnākā — pārmērīgi augstās būvmateriālu, degvielas un elektroenerģijas cenas. Zemniekiem nav brīvu līdzekļu, lai sāktu būvēt jaunas lopu novietnes, arī kredītu saņemšana ir stipri ierobežota. Ministrs atzīst, ka strauji uzsāktais privatizācijas process sāk apstāties.

Savukārt paju sabiedrībās un SIA turpina strauji samazināt lopu skaitu, sevišķi — cūku un putnu. Ar šī gada septembri jālikvidē putnu fabrikas, kuras šobrīd dod 80 procentus no visas putnkopības produkcijas, un cūku kompleksi, kuri dod 30 procentus produkcijas. Tiek izjaukta lopu struktūra, tādēļ republikā veidojas gaļas produktu, sevišķi desu izstrādājumu un olu, deficīts. Normālas lopu struktūras atjaunošanai republikā vajadzēšot vismaz piecus gadus.

Tādējādi nebūs lopkopības produkcijas bartera darījumiem un eksportam par brīvi konvertējamu valūtu, kas šobrīd ir vienīgā iespēja iegādāties energoresursus, minerālmēslus, tehniku, kā arī tos pārtikas produktus, ko republikā neražo.

Šajā sakarībā ministrs lūdz republikas valdību rast iespēju nākošajam gadam iedalīt līdzekļus vai atbalstīt Lauksaimniecības ministrijas darbību humānās palīdzības un ārzemju kredītu saņemšanai vismaz 300 tūkstoš tonnu graudu un

200 tūkstoš tonnu olbaltumvielu piedevu iepirkšanai.

Citēsim arī Zemkopības pārvaldes priekšnieka M.Griģaļa dienesta ziņojumu lauksaimniecības ministram, kurā viņš uzsvēr, ka būtiskākais un satraucošākais fakts pašlaik ir spēkbarības trūkums, jo humānā palīdzība un visas rezerves jau ir izmantotas. «Lai nepieļautu dzīvnieku krišanu no bada un kaut nedaudz izglābtu saražoto produkciju, ar šī gada 1. jūniju jāsāk putnu un cūku masveida likvidēšana. Līdz 1. augustam jānokauj 400 000 cūku un 4 000 000 putnu. Jābrīdina iedzīvotāji par to, ka rudenī nebūs iespējams nopirkt olas, putnu gaļu, cūkgaļu, kā arī žāvējumus un desas», raksta M.Griģalis.

Vienlaikus Zemkopības pārvaldes priekšnieks vērs valdības uzmanību uz to, ka valdībai gaļas kombinātiem ir jāpiešķir līdzekļi, lai garantētu lopu iepirkšanu par noteiktām cenām. Jāatrisina jautājums par likvidēto putnu fabriku un cūku kompleksu ēku un iekārtu tālāko likteni, uzsākot vai nu ēku un iekārtu demontāžu vai arī nodrošinot apsardzi, piesaistot policiju un zemessardzi.

Kas radījis šādu situāciju un negatīvas izmaiņas ražošanas potenciāla struktūrā? Nav divu domu: to izraisa nesamērīgais rūpnieciski ražoto materiāli tehnisko resursu un pakalpojumu izmaksu pieaugums. Tā uz 1992. gada maiju salīdzinājumā ar 1991. gada maiju elektroenerģija kļuvusi dārgāka 25 reizes, dīzeļdegviela 46 reizes, minerālmēsli 24—93 reizes, lauksaimniecības tehnika 10—20 reizes.

Ražošanas līdzekļu sadārdzināšanos un ražošanas apjoma samazināšanos lauksaimniecības produkcijas ražotāji cenšas kompensēt ar tās realizācijas cenu paaugstināšanu. Iepirkuma cenas savukārt pienam pieaugušas 7 reizes, liellopu gaļai 4 reizes, cūkgaļai 5 reizes. Tomēr ražošanas līdzekļu cenu pieauguma tempi apsteidz lauksaimniecības produkcijas cenu pieaugumu.

Par to liecina arī indeksācijas rezultāti uz šī gada 1. maiju, kas parādīja, ka ražošanas izmaksas salīdzinājumā ar 1991. gadu ir pieaugušas lopkopībā 5,9 reizes; aukopībā 12,7 reizes, jeb vidēji lauksaimniecībā — 7,2 reizes. Savukārt lauksaimniecības ražošanas ienākumi, realizējot produkciju par garantētām iepirkuma cenām, pieauguši 5,5 reizes. Tātad — atpalcības tempi ir 1,7 reizes.

Lauksaimnieciskās ražošanas sašaurināšanos ietekmē iedzīvotāju pirkspējas samazināšanās, jo sevišķi — saglabājo-

ties pašreizējai tirdzniecības sistēmai.

Šā gada 1. ceturksnī pārtikas preču realizācijas apjoms republikas iedzīvotājiem, salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo periodu, samazinājies šādi: gaļas un gaļas produktu par 42,6 procentiem, pilnpiena produkcijas par 52,9 procentiem, sviesta par 38,5 procentiem, olu par 44,3 procentiem, maizes un maizes izstrādājumu par 31,1 procentu. Kaut vai šāds piemērs. 1991. gadā Rīgā dienā realizēja 260 tonnas pilnpiena produkcijas, bet šī gada aprīlī un maijā — vidēji 100 tonnas. Analoga situācija ir citās pilsētās, arī mūsu pusē.

Tas norāda, ka mazumtirdzniecības cenas ir sasniegušas maksimumu pie pašreizējā algu līmeņa.

Vēl informēšu par lauksaimniecības ministra D.Ģeģera turpmāko prognozi pārtikas produktu cenām. (Tā ir prognoze, nevis fakts!) Ministrs uzskata, ka, saglabājoties pašreizējiem inflācijas tempiem, Lauksaimniecības ministrija prognozē energoresursu sadārdzināšanos vēl par 6,6 miljardiem rubļu. Līdz ar to valsts garantētās iepirkuma cenas galvenajiem aukopības un lopkopības produkcijas veidiem, sākot ar jauno ražu, būs vēl jāpaaugstina 1,5—2 reizes. Rezultātā neizbēgami palielināsies pārtikas produktu mazumcenas. Tā mazumcenas gaļai un tās produktiem varētu palielināties 1,6—2,2 reizes, pienam un piena produktiem 1,6—2,1 reizes, maizei 3 līdz 3,5 reizes, cukuram 8,2 reizes.

Priekšlikumi, ko izteikusi Lauksaimniecības ministrija, paredz, ka nekavējoties jāatrisina jautājumi, kas saistīti ar lauksaimniecības ienākumu regulēšanu. Lauksaimniecības produkcijas cenas nespēj «konkurēt» ar citu lauksaimniecības nozaru preču cenām. Tāpēc lauksaimniecības produkcijas ražotāju ienākums jāregulē ar valsts garantētām iepirkuma cenām, ar atvieglotiem nodokļu maksājumiem, ar subsīdijām.

Vēl lauksaimnieki uzskata, ka ir lietderīgi samazināt ražošanas izmaksas, subsidējot lauksaimniekiem energoresursus un izsaka vairākus citus priekšlikumus, lai stabilizētu pašreizējo kritisko situāciju republikas laukos.

Kas atliek iedzīvotājiem? Varonīgi uzņemt šo informāciju un gaidīt, ka valdība tomēr risinās minētās problēmas. Ticēt, ka lauksaimnieki pierādīs savu patiesību valdībai un tā atradīs izeju no pašreizējās bezizejas. Un republikas iedzīvotājiem, ja arī nāksies savilkt siksnu ciešāk, tomēr tikai līdz tam līmenim, kad atbrīvojas no liekajiem svara kilogramiem.

*Rajona lauksaimniecības pārvaldē
saņemto informāciju no republikas
Lauksaimniecības
ministrijas apkopoja
Aina Iljina*

JAUNAS VĒSTIS

Šajās dīnās tūp Andra Vējāna jaunās grōmotas latgaliski «Latgolas mozaika» ar apakšvērskstu «Atmiņas un vēstures ainas, pōrdūmas prōza un dzējā» sagatavošona izdūšonai, šū dorbu veic Latgolas lauku kulturas centrs «Jasmuiža». Dzejniks atsyutējis vēstuli, kurā pasateic par lītas taidu pavērsīni, ka šei ziņa jam bejuse «kai taidis laimeigs Pyupulneicas mīleigs pērīns». Un nūžāloj, ka jau krītnu laiku nav bejis Preiļūs. Dzeivōjis Alyuksnes pusē pi skaista azara, gōjis pa jaukim un opolim pakolnim, kas atgodunojuši daudzas sirdei tyvas vītas, un rakstējis sovam prikam, sovom skumem. Dažus nu šim dzejūlim atsyutēja mums, «lai redzēt, ka asu dzeivs un spolvu turu rūkōs». Un nūvēlēj, lai myusim vysi lōbi gori stōv sūplōk, lai ir daudz spāka, īrusmes, iztureības.

Andris Vējāns

Saaugšona

*Kod dzērdi stroda skrējīni
Un bišu sanu ari,
Un klāvā vuškās blējīni,
Tod dōrā ivest vari
Tu gostu — pavasari.*

*Cik jauki kūpā spēlētīs
Un saimēt tauriņborus,
Un boltas dīnas vēlētīs:
Nu cerenim lyugt zorus,
Nu debess — saules storus.*

*Cik gaismas kotrā seikumā —
I mokūlī, i rosā,
I stygas polsā leikumā,
I dadža bōrdā osā,
Kas mīleiguma prosa.*

*Skaņ zilgme, pylna skaļuma,
Un saule augšōk celās,
Bet zemes kuplā zaļumā
Raibs puču klōjīns vēlās.
Sirds laimē pušu škeļās.*

*Un saaug korstā tveikumā
Ar sauli un ar rosu —
Kai vōrdi dzejas teikumā.
Es speru kōju bosu
Un zalta vordus losu.*

Lai nabyutu bez vēja bārzs

*Kas byutu pavasars bez laksteigolas?
Bez ermonikom cima muzykants,
Kas apstaigoj kai āna molu molas,
Zam zōbokim kam nūčērkst sausa grants.*

*Pi upes mygla byutu vōrga putra,
Kū ubogam pat nesagribis strēbt.
Kai iztyktu bez skaņu perlamutra?
Mes knapi vyktu kōjas — kū tur slēpt!*

*Kai tolkas goldam lynu autu klōsi,
Ja maršs tev smiklu vaigūs nāispiž?
Bez polkas grōbiņa kai uzdoncōsi,
Kod sābru puīšam rūku tvērīns cišs?*

*Bez ermonikom — maizeite bez sōla.
Bez muzykanta — kai bez vēja bārzs,
Vēļ vairōk nakai moseņa bez brōļa,
Kai cepli molka sabōzta bez dzērksts.*

*Kas byutu rudiņš mōkuļi bez dzērvem?
Bez snigputinim sapni sōktu dzist...
Bez muzykas pat navar reikōt bēres —
Ni celtis debesis, ni eļnē krist.*

*Bez dzīsmes mīžus varam ībērt maisā.
Bez ceiruļa kai gryudus vogā mest?
Bez ermonikom — dzeivōt kai bez gaisa,
Bez muzykanta — kai bez dvēseles.*

BARKAVAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA

(229234, Madonas raj.,
Barkavas pag. tel. 36501, 36599)

sāk audzēkņu uzņemšanu
1992./93. mācību gadam
sekojošās specialitātēs:

— ZEMKOPIS (mācību ilgums 2 gadi 10 mēn., uzņem ar pabeigtu deviņgadīgo izglītību). Audzēkņus sagatavo traktorista un šoferu tiesību iegūšanai. Mācību laikā tiek apgūti vidējās izglītības pamati, lopkopības, mehanizācijas, amatniecības un saimniekošanas pamati.

— ZEMKOPIS (mācību ilgums 1 gads 10 mēn., uzņem ar pabeigtu deviņgadīgo izglītību). Audzēkņi tiek apmācīti traktorista tiesību iegūšanai. Viņi apgūst lopkopības, mehanizācijas, amatniecības un saimniekošanas darbu pamatzināšanas.

— LAUKU MĀJU SAIMNIECE (mācību ilgums 2 gadi 10 mēn., uzņem ar pabeigtu deviņgadīgo izglītību). Audzēknes apgūst lopkopību, augļkopību un dārzenkopību, puķkopību, rokdarbus, šūšanu, pavārmākslu, mehanizāciju un vidējās izglītības pamatus.

— LAUKU MĀJU SAIMNIECE (mācību ilgums 1 gads 10 mēn., uzņem ar pabeigtu deviņgadīgo izglītību). Audzēknes apgūst lopkopību, rokdarbus, pavārmākslu, šūšanu, mehanizāciju, dārzenkopību.

— LAUKU BŪVMEISTARS (mācību ilgums 1 gads 10 mēn., uzņem ar pabeigtu deviņgadīgo izglītību). Audzēkņi tiek apmācīti betonēšanā, mūrēšanā, apmešanā, krāsošanā un saimniekošanā.

Iestājoties skolā jāiesniedz:
iesniegums,
izglītības dokuments,
raksturojums,
veselības izziņa,
izziņa par ģimenes stāvokli,
12 fotokartiņas.

Dokumentus pieņem
no 1. jūnija.

Tikai 3 dienas — 18., 19. un 25. jūnijā

sakarā ar Ligo svētkiem Līvānu būvmateriālu
un konstrukciju kombināts
pārdos celtniecības ķieģeļus par pazeminātām cenām.

Cenas pazeminātas par 15 procentiem:

- ◆ celtniecības ķieģeļi M-100 maksās 5,39 rbļ. par gab. (agrākā cena 6,35 rbļ.),
- ◆ ķieģeļi M-75 — 4,62 rbļ. par gab. (agrākā cena 5,44 rbļ.).

Zemniekiem cenas pazeminātas par 20 procentiem.

Pārdošanas noteikumi:

- ✓ samaksa skaidrā naudā vai norēķināšanās ar čekū,
- ✓ ķieģeļu izvešana samaksāšanas dienā.

Adrese: Līvānos, Celtniecības ielā 1.

Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts.

21. jūnijā plkst. 11.00 Preiļu 2. vidusskolas stadionā

NOTIKS

rajona individuālais čempionāts vieglatlētikā.

Orgkomiteja

Lasītāju ievērbai

Laikraksta «Novadnieks»
nākamais numurs iznāks
sestdien, 1992. gada
20. jūnijā.



SIA 'Firma
LIELVĀRDES
DĀRZNIECĪBA

Apstādījumu projektāji izgatavo sabiedrisko apstādījumu un privāto māju, ražošanas objektu apzaļumošanas skices, sniedz konsultācijas stādījumu ierīkošanā, saglabāšanā.

TUVĀKĀS ZINĀS
Livānos, uzņēmumā «Dārzs», tel. 44571.

Paju sabiedrība «Ezerciems»

paziņo, ka paju biedru kop-sapulce notiks 1992. gada 19. jūnijā plkst. 10.00 Lazdānu medpunkta telpās.

Valde

Pārdod

gov. Zvanīt 50451;

* * *

grūsnu teli. Zvanīt 23417;

* * *

IŽ-Planeta-5 ar bakusvāgi. Tālrūnis 22806;

* * *

izdedžu betona blokus skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu no 9 līdz 10 un no 21 līdz 22 pirmdienās otrdienās, ceturtdienās. Adrese: Preiļi, Jaunā 1—11.

Maina

jaunu zāģi «Husqvarna» un videoplejeru pret T-40. Iespējami varianti. Zvanīt 44012;

* * *

3- vai labu 2-istabu dzīvokli Preiļos pret diviem dzīvokļiem. Zvanīt 22552;

* * *

labiekārtotu 2-istabu dzīvokli Preiļos (istabas izolētas, ir telefons) pret Livānu māju. Zvanīt 23513.

Dažādi

Individuālā apmācība angļu valodā. Tālrūnis 17749. Irina Semendjajeva.

* * *

Atradēju lūdzu atgriezt pret atlīdzību pelēku «diplomāta» tipa portfeli. Zvanīt 22797 pēc plkst. 13.

UZMANĪBU!

20. jūnijā plkst. 11.00 Raipolē SAU «Preiļi» rīko krievu smago braucamo šķirnes zirgu izpārdošanu. Vecums 1,5—2 gadi. Uzziņas: Preiļos, Pils ielā 14, SAU «Preiļi».

Tel. 23176,
23319.

CIK MAKSĀ TRAKTORS UN DATORS ?



VISS
par biržām, valūtām
un lietojamiem
KATRU NEDĒLU
Dienas
bizness

ADRESE: 226081, RĪGA-81, A/K 2, TĀLR. 464690 FAX 464719

Latio

Mes Jums piedāvājam!
Māju Aglonā un Preiļos.

Tālr. 29805

(Daugavpils), 613241,
626218 (Rīga).

«Preiļu lauktehnika»

pārdod sekojošus celtniecības materiālus:

- šiferis (6 viļņu) 1 loksne 62,0 rbļ.,
- šiferis (8 viļņu) 1 loksne 176,0 rbļ.,
- cements M-400 1 tonna 2100,0 rbļ.,
- logu stikli (4 mm) 1 kv.m 103,0 rbļ.,
- starpsienu ķieģeļi 1000 gab. 5500,0 rbļ.

Informācija pa telefonu — 65189.

Višķu lauksaimniecības tehnikums

1992./93. m.g. uzņem bez iestājesāmeniem ar deviņgadīgo izglītību sekojošās specialitātēs:

1. Lauksaimniecības produkcijas ražošana ar specializāciju agronomijā (latviešu un krievu plūsmās);
2. Lauksaimniecības produkcijas ražošana ar specializāciju lauksaimniecības mehanizācijā (latviešu un krievu plūsmās);
3. Lauku māju saimniecība (latviešu plūsmā).

Dokumentus pieņem līdz 1992. gada 1. jūlijam Daugavils raj., p.n. Višķi-1, Višķu l/s tehnikuma mācību daļā.

Uzziņas pa tālruni: 72388 vai 72135.

Pārdod

sakņu smalcinātājus
KPI-4.

Telefons 23385.

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt...
Skumju brīdī esam kopā ar Eleonoras
STIKĀNES pierīgājumiem, izvadot viņu
pēdējā gaitā.

Paju sabiedrības «Galēni» valde
un arodkomiteja

Latvijas saule,
Rokas uz krūtim man saliec,
Es aizeju projām,
Tu bērniem un mazbērniem paliec.
Izsakām dziļu līdzjūtību Lilijai Slicai
sakarā ar TĒVA nāvi.

Rušonas skolas bērnu dārza
arodbiedrība

Gaišu ceļa sargātāja
Tu mums biji, māmuliņ.
Nu tev pārklāj kapu priede
Vesu smilšu paladziņu.
Skumstam līdzī Marijai Briedei, viņas
MĀMUĻU smiltājā izvadot.
Livānu būvmateriālu un konstrukciju
kombināta kolektīvs

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVĀLDĪBAS UZNĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169
REDAKTORS
PĒTERIS PĪZELIS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Reģistrācijas apliecība № 0091.
Sludinājumus pieņem uzņēmuma grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespiests valsts uzņēmumā «Daugavpils tipogrāfija» Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne. Pas. 893
Melniens 6849 eksemplāri (latviešu izdevumam 5429, krievu — 1420).